

Deontologische code voor lokale mandatarissen
Regels voor een zuivere besluitvorming

Algemeen

Deze code doet geen afbreuk aan alle decretale bepalingen.

Deze code is van toepassing op de lokale mandatarissen van de gemeente en het OCMW van Boechout. Zowel de (leden van de) gemeenteraad als de raad voor maatschappelijk welzijn worden bedoeld wanneer wordt verwezen naar de raad of raadsleden.

Worden hieronder begrepen:

- De voorzitter van de raad
- De raadsleden
- De burgemeester/voorzitter van het vast bureau
- De schepenen/leden van het vast bureau
- De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst
- De leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 1

De deontologische code van de lokale mandatarissen is het geheel van beginselen, gedragsregels en gebruiken die de lokale mandatarissen en hun eventuele persoonlijke medewerkers, als leidraad nemen bij hun dienstverlening aan de bevolking en hun politiek handelen.

De lokale mandatarissen zullen erover waken dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer of de waardigheid van het mandaat kunnen schaden.

Artikel 2

Bij hun optreden als lokaal mandataris, zowel in als buiten de raad, en in hun contacten met individuen, groepen en instellingen geven de lokale mandatarissen voorrang aan het algemeen belang boven particuliere belangen en zij vermijden elke vorm van belangenvermenging.

Een lokale mandataris gaat actief en uit zichzelf alle vormen van belangenvermenging, en zelfs de schijn daarvan, tegen. Een lokale mandataris neemt geen deel aan de bespreking en de stemming wanneer er sprake is van een beslissing waarbij belangenvermenging speelt.

Artikel 3

Een lokale mandataris meldt aan de algemeen directeur wanneer hij/zij substantiële financiële belangen heeft (bijvoorbeeld aandelen of opties) in een onderneming waarmee de gemeente zaken doet of waarin de gemeente een belang heeft.

De algemeen directeur of een personeelslid dat daartoe door de algemeen directeur werd aangewezen, waakt over deze melding en zorgt voor een volledige openheid. Hiermee dient rekening gehouden te worden, ook bij toekomstige dossiers.

Artikel 4

Lokale mandatarissen richten zich tot elkaar en tot de personeelsleden van de gemeente op correcte wijze en dit zowel verbaal, non-verbaal, en via gelijk welke communicatiedrager.

Artikel 5

Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook en mag geen enkele vorm van cliëntenwerving inhouden.

Artikel 6

Een lokale mandataris mag zijn/haar invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door geld, goederen, diensten of andere gunsten die hem/haar gegeven of beloofd werden.

Een lokale mandataris moet actief en uit zichzelf de schijn van corruptie tegengaan.

Een lokale mandataris neemt geen geschenken aan die hem/haar door zijn/haar functie worden aangeboden. Eventueel uitgezonderd zijn de incidentele, kleine attenties (zoals een bloemetje of een fles wijn) waarbij de schijn van corruptie en beïnvloeding minimaal is.

Als geschenken ongewild in het bezit komen van een lokale mandataris, wordt dit door de lokale mandataris gemeld aan de algemeen directeur. De algemeen directeur geeft er een gepaste gemeentelijke bestemming aan.

Artikel 7

Een lokale mandataris accepteert geen persoonlijke geschenken, voordelen of diensten van anderen, die hem/haar uit of door zijn/haar functie worden aangeboden.

Een lokale mandataris accepteert uitnodigingen (lunches, diners, recepties en andere) die door anderen betaald of gefinancierd worden enkel wanneer aan alle onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- De uitnodiging behoort tot de uitoefening van het raadswerk.
- De aanwezigheid kan worden beschouwd als functioneel (protocollaire taken, formele vertegenwoordiging van de gemeente, ...).

Artikel 8

De lokale mandatarissen zullen op eenzelfde gewetensvolle manier ten dienste staan van alle burgers zonder onderscheid.

Artikel 9

Het behoort tot de wezenlijke taken van de lokale mandatarissen om informatie te ontvangen en te verstrekken en om door te verwijzen naar de bevoegde diensten of instanties.

Een lokale mandataris communiceert eerlijk over de redenen en motieven op basis waarvan hij/zij individueel gestemd heeft. Daarnaast communiceert een lokale mandataris eerlijk over de redenen en motieven op basis waarvan de raad als geheel de beslissing genomen heeft.

Artikel 10

In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen lokale mandatarissen de rol vervullen van vertrouwenspersoon.

Artikel 11

De lokale mandatarissen proberen, waar mogelijk, vraagstellers door te verwijzen naar de bevoegde diensten van de administratie, of naar particuliere en overheidsdiensten die professioneel gespecialiseerd zijn in het oplossen van de opgeworpen problemen. Zij zullen steeds de onafhankelijkheid van de diensten en de personeelsleden, de objectiviteit van de procedures en redelijke termijnen respecteren.

Artikel 12

Omdat steeds meer overheidsdiensten en gespecialiseerde diensten een ombudsdienst of klachtendienst hebben ingesteld ter oplossing van conflicten, zullen de lokale mandatarissen de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde dienst.

Artikel 13

Het is de lokale mandatarissen toegestaan te vragen naar concrete toelichting bij de regelgeving of bij een genomen beslissing, te vragen naar de stand van zaken van een dossier of naar de verantwoording voor het niet beantwoorden van een vraag van een burger, of de aandacht vestigen op specifieke elementen in een dossier.

Artikel 14

Een lokale mandataris is gebonden aan het beroepsgeheim en aan de geheimhoudingsplicht, en is steeds gehouden aan een algemene discretieplicht.

Artikel 15

Een lokale mandataris zal niet ingaan op een vraag waarbij een burger beroep doet op voorspraak. Tussenkomen bij selectievoerende instanties zijn dus ook niet toegestaan.

Artikel 16

Aan een poging tot bevoordeling, waarbij een burger door toedoen van een lokale mandataris probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, wordt niet meegewerkt.

Tussenkomen van een lokale mandataris met de bedoeling de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

Artikel 17

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij een lokale mandataris bewust maar onterecht de indruk wekt dat de goede afloop van een dossier het gevolg is van zijn tussenkomst zijn niet toegestaan.

Artikel 18

Rechtstreeks of onrechtstreeks publiciteit geven aan de dienstverlenende activiteiten van lokale mandatarissen wordt beperkt tot het bekendmaken van een of meer contactadressen, met naam, mandaat en partij van de mandataris, het telefoonnummer en het e-mailadres waarop zij het makkelijkst te bereiken zijn.

Artikel 19

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingscampagnes en -mailings die gericht zijn op individuen geen melding van de diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

Artikel 20

De raad ziet erop toe dat de fracties en de individuele lokale mandatarissen volgens de deontologische code handelen.

Er zijn verschillende fasen te onderscheiden die spelen bij het toezien op de naleving van de deontologische code, namelijk:

- het voorkomen van mogelijke schendingen
- het signaleren van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel onderzoeken van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel zich uitspreken over schendingen van de deontologische code

Artikel 21

Wanneer een lokale mandataris twijfelt of een handeling die hij/zij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, wint het lid hierover advies in bij de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Artikel 22

Wanneer een lokale mandataris twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere lokale mandataris, dan waarschuwt hij/zij die persoon. De lokale mandataris verwoordt de twijfels en verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Artikel 23

§1. De raad richt een deontologische commissie op. De samenstelling van de commissie voor de gemeenteraad en voor de raad voor maatschappelijk welzijn is identiek.

§2. De deontologische commissie waakt over de correcte toepassing van de deontologische code voor lokale mandatarissen.

§3. Elke fractie waaruit de raad is samengesteld, beschikt over minstens één raadslid als vertegenwoordiger in de deontologische commissie. De commissie telt evenveel leden voorgedragen vanuit de oppositiepartijen als vanuit de meerderheidspartijen. Het aantal leden van de commissie wordt bepaald door het aantal fracties van de grootste groep partijen (meerderheid of oppositie) te verdubbelen. Vervolgens wordt dit aantal gedeeld door twee om het gelijke aantal leden te bepalen die de meerderheidsfracties enerzijds en de oppositiefracties anderzijds kunnen voordragen. Wanneer ingevolge deze afronding bij de oppositiepartijen en/of de meerderheidspartijen het aantal te begeven zetels groter is dan er fracties zijn, gebeurt de toekenning van de extra zetel(s) volgens het systeem

D'Hondt. Bijkomend wordt de voorzitter van de raad toegevoegd als voorzitter van de deontologische commissie.

De commissie kan steeds deskundigen, ambtenaren en belanghebbenden horen. De oprichting van deze commissie wordt bij afzonderlijke raadsbeslissing vastgesteld.

Elke fractie wijst het mandaat in de commissie toe met een voordracht gericht aan de voorzitter van de raad. Bij deze voordracht kunnen ook één of meer plaatsvervangers aangeduid worden die in opgesomde volgorde het commissielid vervangen bij afwezigheid of wanneer die betrokken partij is. Een plaatsvervanger is een raadslid voorgedragen door dezelfde fractie, tenzij de fractie maar één lid telt. In dat geval kan ook een raadslid van een andere fractie voorgesteld worden. Een fractie kan tijdens de bestuursperiode steeds beslissen een ander lid aan te duiden en/of één of meer plaatsvervangers te vervangen of toe te voegen.

§4. Onafhankelijke raadsleden vormen geen fractie en zijn niet vertegenwoordigd in de deontologische commissie.

§5. De algemeen directeur of het personeelslid dat daartoe door de algemeen directeur werd aangewezen woont de vergaderingen van de deontologische commissie bij en treedt op als secretaris van de commissie.

§6. De leden van de deontologische commissie ontvangen geen presentiegeld.

§7. Tot de eerstvolgende volledige vernieuwing van de raad wordt een fractie geacht eenzelfde aantal leden in de commissie te behouden. Indien één of meerdere leden verklaren niet meer te behoren tot een fractie, dan kan dit lid niet meer zetelen, noch als lid van deze fractie, noch als lid van een andere fractie. Niettemin behouden deze fracties het oorspronkelijke aantal leden in de commissie.

§8. Om ontvankelijk te zijn moet de akte van voordracht van elk van de kandidaat commissieleden, ten minste ondertekend zijn door een meerderheid van de leden van de fractie waarvan het kandidaat-commissielid deel uitmaakt. Indien de fractie van het kandidaat-commissielid slechts uit twee verkozenen bestaat, volstaat de handtekening van een van hen. Niemand kan meer dan één akte ondertekenen per beschikbaar mandaat van de fractie.

§9. Bij verhindering van de voorzitter duidt de voorzitter onder de leden van de commissie een waarnemend voorzitter aan.

De leden van het college van burgemeester en schepenen/vast bureau kunnen geen (waarnemend) voorzitter zijn van een commissie. Zij kunnen wel lid zijn.

Artikel 24

§1. De voorzitter van de deontologische commissie is verantwoordelijk voor de oproeping en stelt de agenda op.

De deontologische commissie vergadert in ieder geval wanneer dat nodig is zoals voorzien in artikel 27 van deze deontologische code. De voorzitter is verplicht de commissie bijeen te roepen op aanvraag van minstens een derde van haar leden.

§2. De oproepingen vermelden in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en worden tenminste 8 dagen voor de vergadering aan de leden bezorgd. In geval van hoogdringendheid, te beoordelen door de voorzitter, wordt de bijeenroeping tenminste 3 dagen voor de vergadering bezorgd. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking gesteld van de leden van de commissie vanaf de verzending van de agenda.

§3. De bezorging van de oproeping, de agenda en het dossier gebeurt op dezelfde wijze als dat gebeurt voor de raad, met als verschil dat enkel de leden van de deontologische commissie deze oproep, agenda en dossiers ontvangen.

§4. De vergaderingen van de deontologische commissie zijn niet openbaar.

§5. Om geldig te beraadslagen en te beslissen is een aanwezigheidsquorum vastgesteld op de gewone meerderheid van het aantal commissieleden. Van dat aanwezigheidsquorum kan statutair worden afgeweken voor een tweede vergadering die volgt op een onvoldoende samengestelde eerdere vergadering, en op voorwaarde dat het gaat om punten die voor de tweede keer op de agenda voorkomen.

§6. De leden van de deontologische commissie werken volgens volgende principes:

- De handhaving van de naleving van de deontologische code is onpartijdig.
- Men is terughoudend in de communicatie.
- Men gaat zorgvuldig om met de vermeende schender.

Artikel 25

De commissie is bevoegd voor:

- Het formuleren van een gemotiveerd advies aan de raad over het vermoeden van een schending van deze code door personen die door deze code gevat worden zoals voorzien in artikel 26 tot en met 28 waarin de procedure beschreven wordt.
- Het geven van adviezen en aanbevelingen aan de raad over de inhoud van deze code met het oog op het bijsturen ervan. Dat kan op eigen initiatief van de commissie of minstens één keer per bestuursperiode op vraag van de raad zoals voorzien in artikel 29 van deze code.

Artikel 26

§1. Wanneer een lokale mandataris vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een andere lokale mandataris, dan kan hij/zij hiervan melding maken bij de algemeen directeur. Als na het gesprek met de algemeen directeur het vermoeden van een schending blijft bestaan, meldt de lokale mandataris dit aan de voorzitter van de raad en aan de algemeen directeur die samen een vooronderzoek doen.

§2. Enkel klachten tegen individuele mandatarissen zijn ontvankelijk.

Artikel 27

§1. Wanneer de voorzitter van de raad en de algemeen directeur besluiten dat de melding onontvankelijk is dan betekent dit meteen het einde van de procedure die gestart werd naar aanleiding van dit vermoeden. De commissieleden worden hierover wel geïnformeerd.

§2. Is de melding ontvankelijk dan onderzoekt de commissie ten gronde en roept de voorzitter van de deontologische commissie de commissie samen binnen de dertig dagen na de melding. De periode van dertig dagen wordt geschorst van 11 juli tot en met 15 augustus.

§3. De commissie onderzoekt de melding en geeft zowel de melder als de vermeende schender de kans zich te laten horen. Ook mogelijke getuigen kunnen gehoord worden. Niemand kan daartoe verplicht worden.

Als de vermeende schender hierom expliciet vraagt, kan de getuigenis van deze persoon uitzonderlijk in openbare vergadering behandeld worden.

§4. Na het horen van betrokkenen bespreekt de commissie het vermoeden van schending en wordt een gemotiveerd advies overgemaakt aan de raad.

§5. Beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter van de commissie doorslaggevend.

Artikel 28

§1. Enkel de raad kan zich uitspreken of een mandataris van de gemeente een schending heeft begaan. Dat kan op basis van het gemotiveerd advies van de deontologische commissie. Als de raad beslist om

af te wijken van het advies dan moet de vermeende schender de kans krijgen om door de raad zelf gehoord te worden vooraleer de raad ten gronde besluit.

§2. Wanneer de raad vaststelt dat deze code geschonden werd door een mandataris van de gemeente, dan kan de raad:

- zich uitdrukkelijk distantiëren van het gedrag van een raadslid.
- vragen dat het raadslid zich verontschuldigt.
- beslissen een melding te doen bij het parket of Audit Vlaanderen.
- bij een kennelijk wangedrag of grove nalatigheid van of door de burgemeester/voorzitter vast bureau, een schepen/lid van het vast bureau of de raadsvoorzitter een dossier overmaken aan de Vlaamse regering zodat die een tuchtonderzoek kan instellen.

Artikel 29

Een lokale mandataris weet dat zijn tussenkomsten in een dossier door de behandelende ambtenaar toegevoegd worden in het desbetreffende administratieve dossier.

Artikel 30

De lokale mandataris is gebonden aan deze deontologische code. Dit ontnemt hem niet het recht om als burger ten persoonlijke titel zijn rechten uit te oefenen.